

Volwassenenonderwijs

Onderwijssecretariaat van de
Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap v.z.w.

Leerplan Lineaire opleiding

Vak ***AV Turks***

Niveau ***Elementaire kennis***

Onderwijsvorm ***RG 1*** (voorheen EK)

Bestelnummer: **O/3/2001/50**

VOLWASSENENONDERWIJS

AV TURKS

ELEMENTAIRE KENNIS

1 TEN GELEIDE

Dit leerplan is bestemd voor het geheel van het niveau Elementaire Kennis, ongeacht in hoeveel leerjaren de school EK aanbiedt. Bij de redactie werd rekening gehouden met de notioneel-functionele inventaris en benadering vooropgesteld door de Raad van Europa. De 'notions' (onderwerpen, thema's) waarop de cursist een beroep zal moeten doen, bepalen mee de keuze van de 'functions' (spreekbedoelingen). Dit stemt het MVT-onderwijs af op de reële noden van de cursisten. Daarom wordt een communicatieve functionele benadering vooropgesteld.

2 BEGINSITUATIE

De cursisten die Elementaire kennis willen volgen vertrekken van het 0-niveau. De lessen worden in de doeltaal gegeven.

Meestal gaat het om erg heterogene groepen qua leeftijd, opleidingsniveau, nationaliteit en motivatie. De lesgever zal hier rekening mee moeten houden en zal trachten te differentiëren i.f.v. de verschillende leerstijlen van de cursisten.

Wettelijke toelatingsvoorwaarden

1ste jaar

- a) Het lager onderwijs met vrucht beëindigd hebben;
- b) of geslaagd zijn voor het toelatingsexamen.

2de jaar

- a) Het eerste jaar met vrucht beëindigd hebben;
- b) of aan de hand van een document of bekwaamheidsgetuigschrift het bewijs leveren dat de taal met goed gevolg aangeleerd werd op het niveau van het voorgaande jaar;
- c) of geslaagd zijn voor het toelatingsexamen.

3 ALGEMENE DOELSTELLINGEN

Als algemene doelstelling van het vreemdetalenonderwijs stelt men **de mogelijkheid tot communicatie in reële leefsituaties**, met dien verstande dat communicatie niet uitsluitend mondeling is en interactief moet zijn. Daarbij is het beheersen van structuren slechts een deelaspect.

Andere facetten vervolledigen het **communicatievermogen** :

- 1 linguïstische vaardigheden** : het formuleren van grammaticaal correcte zinnen met woorden in hun courante betekenis.
- 2 socio-linguïstische vaardigheden** : het gebruik en het interpreteren van deze zinnen in een context. De cursist moet weten hoe omgeving, relatie tussen "sprekers" en communicatie-intentie de keuze van taalelementen beïnvloeden.
- 3 discursieve vaardigheden** : het ontwikkelen van strategieën om teksten te maken en te interpreteren.
- 4 strategische vaardigheden** : hebben als doel een onvolledige kennis van de taal (of iedere onderbreking in de communicatie) te compenseren (b.v. een vertalend woordenboek kunnen gebruiken).
- 5 socio-culturele vaardigheden** : vertrouwdheid met de socio-culturele context van de landen en de doeltaal.
- 6 sociale vaardigheden** : de wil en de motivatie om met anderen contact te nemen. Dit veronderstelt : zelfvertrouwen en inlevingsvermogen.
- 7 een optimale ontwikkeling van de autonomie** en de maatschappelijke verantwoordelijkheidszin. Dit impliceert leren leren en voorbereiding op zelfstudie.

De vaardigheden en attitudes die de cursisten verwerven, sluiten aan bij wat werknemers verwachten.

Deze vaardigheden worden zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden, zodat de cursisten ze niet ervaren als losse fragmenten van hun leerproces, maar de gewoonte hebben permanent in de doeltaal te luisteren, te lezen, te schrijven en te spreken en voorbereid worden om van de ene vaardigheid op de andere over te schakelen.

Verder zal een goede kennis van het Turks bijdragen tot de algemene persoonlijkheidsvorming van de cursisten. Door het veelvuldig contact met authentieke documenten en alles wat tot de waaier "cultuur" behoort, zal hun inlevingsvermogen in de andere cultuur verhogen en daardoor ook hun verdraagzaamheid. Hun ruimdenkendheid als engagement zal het multi-culturele Europa van morgen ten goede komen.

4 LEERPLANDOELSTELLINGEN

4.1 De vier vaardigheden

De vier vaardigheden (kunnen luisteren, spreken, lezen, schrijven) worden hierna afzonderlijk behandeld.

De woordenschat- en grammaticadoelstellingen zijn hierin geïntegreerd.

In de klaspraktijk kan de leraar een bepaalde vaardigheid benadrukken, zonder uit het oog te verliezen dat de verschillende aspecten van de taal harmonisch in elkaar overvloeien, zoals in het reële taalgebruik.

LUISTEREN

Een mondeling aangeboden taalsituatie

- a. globaal kunnen begrijpen;
- b. er specifieke informatie in kunnen detecteren.

Nieuwe teksten, gebaseerd op gekende structuren en woorden kunnen begrijpen.

Woordenschat en structuren kunnen herkennen.

De aangebrachte woordenschat met eenvoudig taalmateriaal, accuraat en vlot kunnen begrijpen.

Vertrouwd raken met luisterstrategieën.

Attitudes

Aandacht hebben voor uitspraak, intonatie, ritme en zinsmelodie als betekenisgever.
Voldoende interesse en luisterbereidheid tonen voor gesproken Turks.

SPREKEN

Het aangebrachte taalmateriaal zo correct mogelijk kunnen nazeggen.

De aangebrachte woordenschat actief kunnen gebruiken in aangepaste oefeningen en analoge taalsituaties.

Eenvoudige, in bestudeerd taalmateriaal gestelde teksten kunnen reproduceren (verhalende en informatieve teksten, dialogen).

Vragen kunnen stellen over wat niet begrepen werd.

Voldoende vlot en correct een eenvoudig gesprek kunnen voeren i.v.m. de aangeleerde woordenschat en structuren.

Eventueel kunnen teruggrijpen naar eenvoudiger taalmateriaal.

Het belang van non-verbale communicatie kunnen inschatten.

Attitudes

- Bereidheid tot communicatie tonen.
  - Voldoende spreekdurf aan de dag leggen.
  - Voldoende aandacht hebben voor goede uitspraak en intonatie.
  - Strategieën bezitten om na te gaan of de eigen boodschap begrepen wordt.
-

LEZEN

De aangebrachte woordenschat kunnen begrijpen.

Eenvoudig taalmateriaal accuraat en vlot kunnen begrijpen.

Nieuwe teksten, gebaseerd op gekende structuren en woorden kunnen begrijpen.

Vertrouwd raken met "skimming", "scanning" en voorspellend lezen. Selectief en doelgericht informatie kunnen halen uit eenvoudige, authentieke teksten of globaal de rode draad in de tekst kunnen terugvinden.

Eenvoudige, bij voorkeur authentieke teksten (maar eventueel ook aangepaste teksten), waarin naast behandelde taalverschijnselen ook enkele onbehandelde taalelementen voorkomen, voldoende vlot en globaal begrijpen.

De inhoud van authentieke documenten, boekjes en tijdschriften kunnen begrijpen.

Attitudes

- Bereid zijn om eenvoudige Turkse teksten te lezen.
-

SCHRIJVEN

De aangebrachte woordenschat actief kunnen gebruiken in aangepaste oefeningen en analoge taalsituaties.

Woordenschat en structuren in aangepaste oefeningen en in iets vrijer taalgebruik kunnen toepassen.

Beknopt kunnen reageren op eenvoudig Turks taalmateriaal.

Het bestudeerde taalmateriaal kunnen schrijven in eenvoudige zinnestelsels.

Nieuwe teksten, gebaseerd op gekende structuren en woorden schriftelijk kunnen navertellen.

Zelfstandig, op beperkte schaal, informatie kunnen vragen of geven.

Attitudes

Aandacht hebben voor een correcte spelling en (eenvoudige) zinsconstructie.

Opmerking

Om de cursisten maximaal bij hun leerproces te betrekken, is het aangeraden de voorgaande doelstellingen bij aanvang van de opleiding met de cursisten te bespreken.

Dit motiveert hen omdat zij inzicht krijgen in wat van hen verwacht wordt en omdat zij inzicht krijgen in hun eigen leerproces. Ook zal evaluatie (op voorwaarde dat ze peilt naar de hiervoor beschreven doelstellingen) duidelijker worden.

5.1 Algemeen

De taalhandelingen worden gerealiseerd binnen de voorgestelde thema's die betrekking hebben op dagelijkse situaties, via de vier vaardigheden.

De leerkracht selecteert de woordenschat i.f.v. de behoeften van de cursist, d.w.z. functionele basiswoordenschat en geen onnodige ballast.

Thema's, taalhandelingen en spraakkunst worden met aandacht opgebouwd om de cursist tot de nodige zelfstandigheid te brengen. Om de progressie te waarborgen en om overlappingen in de verschillende leerjaren te vermijden wordt er overleg gepleegd tussen de collega's van de verschillende leerjaren. Dit overleg resulteert in een schoolwerkplan met duidelijke afspraken per leerjaar.

5.2 Woordenschat

Thema's

Personalia

- * naam
- * adres
- * telefoon
- * geboorteplaats, geboortedatum
- * leeftijd
- * geslacht
- * burgerlijke staat, gezinssamenstelling
- * nationaliteit
- * herkomst
- * beroep
- * familieleden
- * uiterlijk voorkomen

Wonen

- * indeling van de woning, vertrekken
- * inboedel
- * huren
- * ...

Eten en drinken

- * eten, drinken, maaltijden
- * voedsel, spijzen, dranken
- * buitenshuis eten: restaurant en café

Boodschappen, winkels, waren

- * boodschappen doen
- * prijs, betalen
- * levensmiddelen
- * kleding, mode
- * schrijfbenodigdheden
- * ...

Diensten

- * post, bank
- * telefoondienst
- * politie
- * hulp in nood
- * dokter
- * kapper
- * ...

Leefmilieu

- * buurt, stad, streek, land
- * klimaat en weer
- * ...

Reizen en verkeer

- * oriëntatie, de weg vragen/wijzen
- * vakantie, reizen, toerisme
- * openbaar vervoer
- * eigen vervoer
- * documenten voor reis, verkeer, verblijf (b.v. IK, rijbewijs, ...)
- * ...

Werk en beroep

- * beroep

Taalhandelingen

- zichzelf voorstellen/mensen aan elkaar voorstellen
- groeten
- vragen hoe men iets in het Turks zegt
- zeggen waarom men Turks leert
- spellen
- iemand bedanken
- voorwerpen beschrijven en lokaliseren
- de weg vragen en tonen
- vragen en zeggen hoe laat het is
- iets bestellen en de rekening vragen
- leeftijd vragen en geven
- kleuren weergeven
- de prijs vragen
- toestemming vragen
- de aandacht trekken
- bewondering uitdrukken
- iemand naar zijn mening vragen
- zijn voorkeur uitdrukken en rechtvaardigen, uitdrukken of men iets al dan niet graag heeft
- iemand uitnodigen
- iets goedkeuren of verwerpen
- een afspraak maken
- informatie vragen
- iemand iets toewensen
- datum vragen en geven
- een verplichting of verbod uitdrukken
- zeggen waarmee men bezig is
- laten blijken dat iets hem/haar koud laat
- over het weer keuvelen
- iets over het verleden vertellen
- zich verontschuldigen
- een gezondheidstoestand weergeven
- informeren hoe het met iemand gaat
- een gemoedstoestand weergeven
- toekomstplannen maken
- teleurstelling uiten
- telefoneren
- een gewoonte in het verleden uitdrukken
- frequentie weergeven
- iets gebieden

5.3. Spraakkunst

1. Orthografie en uitspraakregels

- 1.1. Alfabet
- 1.2. Apostrofe, circumflex en aanhalingstekens
- 1.3. Klinkers
- 1.4. Medeklinkers
- 1.5. Woord en zinsaccent

2. Klankveranderingen

- 2.1. tweevoudige klinkerharmonie
- 2.2. viervoudige klinkerharmonie
- 2.3. pçt-regel
- 2.4. tkofşşçhip-regel
- 2.5. medeklinkerverdubbelingen
- 2.6. scheidingsmedeklinkers

3. Zelfstandig naamwoord

- 3.1. Geslacht
- 3.2. Getal, meervoud
- 3.3. Naamvallen
  - 3.3.1. Nominatief
  - 3.3.2. Genitief
  - 3.3.3. Datief
  - 3.3.4. Accusatief
  - 3.3.5. Locatief
  - 3.3.6. Ablatief
- 3.4. Bezitsachtervoegsels
- 3.5. Combinatie van achtervoegsels
- 3.6. Naamwoordgroepen: bepaalde en onbepaalde
- 3.7. Complexe naamwoordgroepen
- 3.8. Vocatief gebruik van het bezitsachtervoegsel derde persoon
- 3.9. Afgeleide zelfstandige naamwoorden
- 3.10 Diminutieven

4. Bijvoeglijk naamwoord

- 4.1. Attributief en predicatief
- 4.2. Het onbepaald lidwoord
- 4.3. Afgeleide bijvoeglijke naamwoorden
- 4.4. Onbepaalde bijvoeglijke naamwoorden
- 4.5. Het bijvoeglijk naamwoord als bijwoord

5. Voornaamwoorden

- 5.1. Persoonlijke voornaamwoorden
- 5.2. Het achtervoegsel –ki
- 5.3. Het wederkerend voornaamwoord kendi

5.4. Aanwijzende voornaamwoorden

6. Telwoorden

6.1. Telwoorden

6.2. Rangtelwoorden

6.3. Distributieven

6.4. Collectieven

6.5. Breuken en delen

7. Achterzetsels (NL: voorzetsels)

7.1. De drie groepen

7.2. De eigenlijke achterzetsels

7.2.1. met nominatief of genitief

7.2.2. met datief

7.2.3. met ablatief

7.3. Naamvalsachtervoegsel als voorzetsel

7.4. Naamgroepen als voorzetsel

8. Werkwoord

8.1. Stam en infinitief

8.2. Het vormverschil tussen 'zijn' en de overige werkwoorden

8.3. Het achtervoegsel 'zijn' (ekfiil)

8.3.1. Tegenwoordige tijd: bevestigend, ontkennend, vragend

8.3.2. Het gebruik van –dir (achtervoegsel derde persoon TT)

8.3.3. Verleden tijd

8.3.4. Gebiedende wijs

8.3.5. Subjonctief

8.3.6. Toekomstige tijd

8.3.7. 'hebben': het gebruik van var en yok

8.4. De gewone werkwoorden

8.4.1. Tegenwoordige tijd: bevestigend, ontkennen, vragen

8.4.2. Verleden tijd

8.4.3. Brede tijd (geniş zaman)

8.4.4. Gebiedende wijs

8.4.5. Subjonctief

8.4.6. Toekomstige tijd

8.5. Stamuitbreidingen van het werkwoord en de hulpwerkwoorden

8.5.1. Wederkerende

8.5.2. Wederzijdse

8.5.3. Causatieve (stap 1)

8.5.4. Causatieve (stap 2)

8.5.5. Passieve

8.5.6. Potentiële

8.5.7. Hiërarchie in de stamuitbreidingen

9. Bijwoorden

9.1. Oorspronkelijke

9.2. Het bijvoeglijk naamwoord als bijwoord

- 9.3. Het achtervoegsel –ce
- 9.4. Constructies met een bijwoordelijk karakter

10. Voegwoorden

11. Achtervoegsels in de woordvorming

12. Woordvolgorde in de zin

- 12.1. De normale woordvolgorde
- 12.2. Afwijkende woordvolgorde (devrik cümle)

6 ALGEMENE METHODOLOGISCHE WENKEN

- 1 Uiteraard heeft het kiezen voor een communicatief taalonderricht een aantal methodologische implicaties. De fundamentele bedoeling is dat de cursisten functioneel leren. De opdrachten moeten zinvol zijn, m.a.w. verband houden met reële communicatie-activiteiten. Dat betekent een actieve rol voor de cursisten, een minder prominente rol voor de leerkracht; de cursisten moeten de kans krijgen tijdens de lessen veel te doen. Werken in kleine groepjes stimuleert een optimaal gebruik van de beschikbare tijd in de klas.

Spraakkunst is geen doel op zich, maar een middel om het inzicht in de taalmechanismen te verduidelijken en zo de communicatie te vergemakkelijken. Goed gekozen voorbeelden nemen zowel bij de presentatie van nieuwe taalelementen als bij de terugkoppeling na oefeningen een belangrijke plaats in. Grammaticale termen worden geleidelijk bijgebracht (of herhaald)

De vier vaardigheden worden geïntegreerd, d.w.z. dat ze evenwichtig en in verband met elkaar worden inge oefend, zodat niet b.v. lezen of schrijven het grootste deel van de tijd in beslag neemt. Men zal ook een bepaald thema of een bepaalde taalhandeling in de vier vaardigheden proberen aan bod te laten komen. Toch zullen we even nader ingaan op de receptieve en productieve vaardigheden afzonderlijk.

a. Receptieve vaardigheden

Het is logisch dat wanneer men een vreemde taal leert, het taalaanbod in het begin moeilijker is dan wat de cursisten productief aankunnen. Het verdient echter aanbeveling dat dit het hele leerproces zo blijft. Cursisten moeten voortdurend geconfronteerd worden met geschreven of gesproken teksten die een zekere hoeveelheid taalelementen bevatten die zij zelf nog niet actief beheersen.

Ongekende woorden en structuren mogen geen struikelblok vormen bij het zoeken naar relevante informatie, maar moeten het gebruik van compenserende strategieën stimuleren.

Dit moet echter worden aangeleerd. Cursisten moeten op die manier voldoende zelfvertrouwen opbouwen om zonder angst een niet al te gemakkelijke tekst aan te vatten. Met het aanleren van lees- en luisterstrategieën gebeurt dit als het ware vanzelfsprekend.

De cursisten leren uit de context van een zin of een groter stuk tekst de betekenis van nieuwe woorden 'raden', d.w.z. dat ze uit de omgeving van dat woord betekenselementen halen die hen toestaan bruikbare hypothesen te maken over de betekenis ervan. Zo leren ze ook via aangepaste oefeningen het verband te zien tussen woorden, zinnen en tekstdelen.

Een geïntegreerde lees-/luisteractiviteit kan er als volgt uitzien:

- Het activeren van voorkennis heeft tot doel de belangstelling te wekken voor het onderwerp van de te lezen/te beluisteren tekst.
- Dan wordt vooraf een precieze concrete opdracht gegeven (b.v. 'zoek het sleutelwoord in de volgende tekst/video-opname' of 'vul in het schema de ontbrekende informatie in').
- Tenslotte lezen/beluisteren de cursisten de tekst in functie van die opdracht. Zo wordt hun aandacht afgeleid van mogelijk ongekende elementen en leren ze de relevante informatie uit een tekst te halen. Voor de vaardigheid "Lezen" kunnen soms vrij lange teksten worden aangeboden. De cursisten leren werken met leesstrategieën. Dezelfde principes gelden voor "Luisteren", maar daar zijn lange fragmenten af te raden. Bovendien gaat het bij voorkeur om (semi-)authentieke spreektaal.

Het lezen van vereenvoudigde lectuur en/of authentiek materiaal aangepast aan het niveau wordt ten stelligste aanbevolen. Het geeft de cursisten vertrouwen. Er bestaan voldoende reeksen naar ieders smaak.

b. Productieve vaardigheden

Hier gaat men van aangeleerde structuren naar steeds meer zelfstandige en creatieve toepassing. Na de introductietekst, waarbij de leerkracht voor het aanbrengen van nieuwe taalelementen gebruik maakt van gevarieerde middelen, volgt meteen het inoefenen van de nieuwe woordenschat waarin de cursisten de nieuwe taalverschijnselen in gecontroleerde oefensituaties kunnen toepassen. Het gaat om korte oefeningen (met o.a. veel gebruik van groepswork (per 2)) die inspelen op reële communicatieve behoeften. Ze sluiten uiteraard aan bij de leefwereld en interessesfeer van de cursisten. Tenslotte komt men in de productieve fase tot productief creatief taalgebruik d.m.v. taalspelletjes, kettingoefeningen en rollenspel, spontane uitlatingen. Deze drie fasen zijn meestal niet duidelijk te onderscheiden.

Essentieel is de communicatiekloof: er is slechts sprake van zinvolle communicatie bij uitwisseling van informatie.

Men laat de cursisten zo veel mogelijk in groepjes van 2 of 3 aan het woord. Op die manier wordt de toch erg beperkte tijd optimaal benut. Aanvankelijk zal het schrijfproces vooral een ondersteunende functie hebben bij het leren van nieuwe woorden en structuren.

Bij communicatieve activiteiten wordt de rol van de leerkracht, na de initiële voorstellingsfase, eerder beperkt tot die van begeleider en observator. Hij komt in principe slechts tussenbeide als de communicatie echt stukt.

Frequent gemaakte fouten worden geregistreerd en na de activiteit met de hele groep besproken. Dan kunnen ze aanleiding geven tot remediëring.

Bij het mondelinge werk ligt de nadruk vooral op communicatieve nauwkeurigheid, zodat de belangrijkste attitudes zoals gemotiveerd zijn, bereid zijn tot luisteren en spreken gestimuleerd worden. Ook hier komen compenserende strategieën aan bod: cursisten moeten leren een begrip/woord dat ze niet beheersen zo te omschrijven dat het voor hun gesprekspartner duidelijk wordt wat ze bedoelen.

Bij het schriftelijke werk ligt de klemtoon veel meer op formele correctheid, hoewel dat ook hier niet het enige doel mag zijn.

Hier moet het correct gebruik van een eenvoudig woordenboek - zowel verklarend als vertalend - worden aangeleerd, zodat het opzoeken of controleren van de betekenis of spelling van een woord snel een automatisme wordt waar het nodig is en niet als standaardprocedure die de probleemoplossende strategieën ondermijnt.

2 Minimale materiële eisen

- gepast lokaal (degelijke akoestiek - schoolbord - verduistering)
- cassetterecorder
- overheadprojector of diaprojector + scherm
- televisie + videorecorder (in het gebouw aanwezig)

3 Nuttige hulpmiddelen

- CD-speler
- CD-ROM
- PC
- videocamera
- talenpracticum
- Internet
- verplaatsbare meubelen
- begeleiding door een logopediste
- ...

7 SPECIFIEKE METHODOLOGISCHE WENKEN

7.1 Turks: begripsomschrijving

Turks is een taal die niet tot de Indo-Europese taalfamilie behoort. Dit heeft o.a. voor gevolg dat zij veel grotere structurele afwijkingen vertoont t.o.v. de Europese talen dan men bij deze laatste onderling gewend is.

Voor een deel veronderstelt studie van de Turkse taal een omschakeling in de denkwijze. Het is dan ook logisch dat een studieprogramma Turks afwijkingen zal vertonen ten opzichte van wat gebruikelijk is.

Met name dient sterk de nadruk gelegd te worden op het vormen van zinnen en uitdrukkingen op basis van naamwoordgroepen, anderzijds op een idiomatum dat sterk op de voorgrond treedt. Ook het gebruik van vele gerundia en gerundiumequivalenten, een structuur die niet eigen is aan het Nederlands en op een uitzondering na ook niet aan de meeste andere Europese talen, verdient de nodige aandacht. Hierbij komt nog een deelwoordenstructuur die, zoals de ervaring uitwijst, een moeilijk te overwinnen obstakel vormt.

Al deze elementen vergen een langere periode van gewenning voor Europees denkenden.

Het voorwerp van de cursus is de taal die in de republiek Turkije geldt als erkende omgangstaal. Deze taal wordt door de quasi totaliteit van de betreffende bevolking als moedertaal, en voorzover het de etnische minderheden betreft als tweede taal, vlot begrepen. Het is tevens de enige taal van officiële instanties, onderwijs, media, culturele en handelsactiviteiten.

In het dagelijkse taalgebruik van de bevolking komen een aantal varianten voor die deels als dialect kunnen beschouwd worden, deels ook als al dan niet erkende taalvarianten.

Het taalgebruik wordt gestuurd door de Türk Dil Kurumu, een instantie die ruwweg kan vergeleken worden met de Nederlandse Taalcommissie. Haar aanbevelingen hebben in Turkije wel geen kracht van wet, zij worden echter in de praktijk vrij algemeen opgevolgd.

Over het begrip 'Turks' bestaat nogal wat verwarring. Een aantal talen die tot dezelfde familie behoren, en voornamelijk in Azië gesproken worden, worden ook dikwijls als 'Turks' bestempeld. De talen als Kazak, Kirgieszisch, Turkmeens e.v.a. vallen hieronder.

Beschrijving en indeling hiervan vallen buiten het bestek van dit geschrift. Naargelang de auteur kan de indeling ervan evenals de structurele en historische verwantschappen overigens behoorlijk verschillen.

Hoe dan ook vallen deze talen of taalvarianten uitdrukkelijk buiten het kader van het studieprogramma (Turkije-) Turks.

7.2 Algemeen

Turks wijkt in zijn structuren nogal af van de Europese talen, wat gezien oorsprong en verschillende beïnvloeding van de taal, licht te begrijpen valt.

Gaat men van de klassieke methoden uit voor het aanleren van Europese talen, dan plaatst men de cursisten voor een aantal drempels die in wezen gemakkelijk kunnen vermeden worden.

De verschillen komen namelijk ten dele voort uit het feit dat de Turkse grammatica veel rechtlijniger is. Men is echter aan de afwijkingen en uitzonderingen van het Nederlands gewend, en beschouwt deze bijgevolg als vanzelfsprekend. Een belangrijke taal schuilt dus in het terugdringen van deze

schijnbare vanzelfsprekendheden, door duidelijk aan te tonen dat bijzondere gevallen in het Nederlands, in het Turks dikwijls de algemene regel volgen.

Hierna een opsomming van enkele illustratieve gevallen:

1. Bezitsvormen

de auto van Jan, het nummer van het huis, het achterhalen van de waarheid, ...: alle bezitsvormen in het Nederlands volgen dit model, behalve 6 uitzonderingen: de bezittelijke voornaamwoorden > mijn auto, jouw huis, zijn waarheid, ...

In het Turks zegt men ook in deze zes gevallen, naar analogie met de eersten: de auto van ik, het huis van jij, de waarheid van hij.

Vooraf in complexere bezitsvormen levert dit aanvankelijk veel verwarring op. Oefeningen en voorbeelden dienen erop gericht te zijn dit element duidelijk aan te tonen.

2. Naamvallen en naamvalsachtervoegsels

Een kenmerk van de meeste Europese talen is, dat het toepassen van naamvallen (verbuiging of een andere constructie) doorkruist wordt door uitzonderingen en/of idiomatum. Dit komt in het Turks slechts zelden voor.

Voorbeelden:

datief:

ik denk aan Ali > interpreteert men "aan" hier als datief, dan zou dit in het Turks betekenen: ik denk in zijn plaats.

In dit geval is Ali in het Turks lijdend voorwerp, wat veel logischer is, aangezien hij het voorwerp is van de actie.

accusatief:

Ali houdt van Ayşe/van bloemkool = Ali bemint Ayşe/bloemkool.

De tweede zin past in de logica (Ayşe/bloemkool is lijdend voorwerp).

De eerste zou in het Turks aanleiding geven tot het toepassen van een bezitsvorm, of zelfs het gebruik van een ablatief, wat absoluut fout is.

Ayşe/bloemkool ondergaat de actie en is dus lijdend voorwerp.

De naamvallen dienen aangeleerd te worden, uitgaande van de betekenissen van de achtervoegsels. Pas op het ogenblik dat dit een verworvenheid is, kunnen zij ook als naamvallen gedefinieerd worden. (Uitzondering hierop voor de genitief, vanwege de langere gewenningsperiode).

3. Woordenschat

Door de eigenschappen van het Turks (agglutinerende taal) is het aantal woordafleidingen veel groter dan in het Nederlands.

Anderzijds zijn de methoden van afleiden veel strikter en regelmatigiger dan in het Nederlands. Hiervan kan nuttig gebruik gemaakt worden om het geheugenwerk te beperken. Voorbeelden en oefeningen dienen hier dan ook in de mate van het mogelijke op aan te sturen. Woordenschat dient zoveel mogelijk in families van woorden aangeleerd te worden.

> su: water

susuz: zonder water

susuzluk: dorst (de "zonderwaterheid" = het zonder water zijn)

- > dayamak: steunen
- dayanmak: “zich steunen” = verdragen, uithouden
- dayanişmak: “zich onder elkaar steunen” = solidair zijn
- dayanişmaz: onverdraagzaam, niet solidair
- dayanişmazlık: onverdraagzaamheid
- dayanişklik: verdraagzaamheid, solidariteit

In nog sterkere mate geldt dit voor leenwoorden van Arabische oorsprong (een veel voorkomend verschijnsel in het Turks; te vergelijken met woorden van Latijnse oorsprong in het Engels). Aangezien de mechanismen hier echter totaal verschillen en men er moet van uitgaan dat een basiskennis Arabisch niet aanwezig is, dient dit vooral visueel te gebeuren.

- > hbr haber nieuws – nieuwsbericht
- haberci “berichtgever” = reporter, nieuwslezer
- muhabir correspondent
- haberdar op de hoogte (zijn, brengen)
- inbar etmek een bericht ontvangen
- > ktb kitap boek
- mektup brief
- kitabe ornamentaal inschrift
- kütüphane bibliotheek

4. Werkwoorden: onvoltooid en voltooid tijden

Structuurtabellen van de vervoegingen in het Nederlands en in het Turks kunnen niet naast elkaar gelegd worden.

Een voltooid tijd heeft in het Nederlands altijd een samengestelde vorm, in het Turks niet altijd. Bovendien zijn er in het Turks tijden/wijzen die niet (of niet meer) in het Nederlands voorkomen:

- Orhan geldi: Orhan is gekomen (<hij is nu hier bv)
- Orhan gelmiş: het schijnt dat Orhan gekomen is (overleverde verleden tijd)
- Orhan okula gidiyor: Orhan gaat naar school (nu: daar gaat hij)
- Orhan okula gider: id (= hij doet het altijd/ is b.v. ingeschreven)

In tweede instantie vormt Turks echter wel samengestelde tijden met een voltooid betekenis. Een en ander is afhankelijk van samenstelling en context.

Dit element dient vanaf het begin op een illustratieve manier in de kijker gezet te worden, om later moeilijk nog te corrigeren misverstanden te vermijden.

5. Deelwoorden

Hoe logisch het systeem ook in elkaar zit, zij vormen dikwijls een breekpunt bij de studie van de Turkse taal.

Het probleem is dubbel: enerzijds komt de Nederlandse betrekkelijke bijzin niet voor, en kent Turks dus ook geen betrekkelijke voornaamwoorden noch onderschikkende voegwoorden, anderzijds doet

het onderscheid tussen beide deelwoordsoorten erg vreemd aan.

De brief die ik geschreven heb ....: kan niet in het Turks; dit wordt

ofwel: de door mij geschreven (geworden) brief ....: passief,

of: de brief "betreffende" mijn schrijven ....: actief – met een voorwerpsdeelwoord en bezitsbinding tussen onderwerp en deelwoord.

7.3 De vier vaardigheden

Tijdens de lessen moeten de vier vaardigheden aan bod komen: luisteren, lezen, spreken en schrijven. Er moet ook voldoende afwisseling geboden worden om saaiheid te vermijden.

LUISTEREN

De student moet gesproken teksten kunnen analyseren, zelfs al bevat die nog niet gekende elementen. Dit kan op verschillende manieren gebeuren: de leerkracht leest een tekst voor (eventueel voorafgegaan door een summiere woordverklaring), de studenten luisteren naar een cassette met de tekst (door native speakers). Kortere teksten kunnen een opdracht bevatten (voorbeeld: wat heeft de klant in het restaurant besteld), langere teksten kunnen mondeling of schriftelijk worden samengevat.

SPREKEN

Een van de belangrijkste aspecten van het leerproces: de verworven kennis moet in een taalhandeling worden omgezet. Omdat de student zich hier meestal het meest geremd zal voelen, moeten de oefeningen de leerstof progressief aanbrenge: korte dialoogjes die per koppel worden uitprobeer en vervolgens klassikaal verbeterd. De leerkracht zorgt voor bijsturing indien nodig: grammaticale fouten, verkeerd woordgebruik, fouten bij de uitspraak.

Een tekst wordt door de studenten luidop gelezen voordat de leerkracht grammatica en woordenschat uitlegt. Dit kan beschouwd worden als een overgangsfase tussen het eerder passieve luisteren en de latere reproductie.

SCHRIJVEN

De cursist schrijft korte brieven, ansichtkaarten, briefkaarten, ... Ook oefeningen waarbij dialogen worden aangevuld ("cloze-oefening) kunnen aan bod komen. Ze worden door de leerkracht schriftelijk verbeterd en van commentaar voorzien.

OPMERKING

Ook in het taalonderwijs heeft de computer zijn intrede gedaan. Die zal de leerkracht wel nooit kunnen vervangen, maar een correct gebruik van de beschikbare software kan ertoe bijdragen dat bepaalde schriftelijke en reproductieve taalhandelingen grondiger kunnen worden ingeoefend, net zoals een taallab het mondelinge taalgebruik kan bevorderen.

Wel moet er rekening worden gehouden met factoren die het gebruik van educatieve software bemoeilijken:

- de afkeer van de computer die bij vele volwassenen jammer genoeg nog steeds aanwezig is;
- de veelal beperkte vertrouwdheid van de taalleerkracht met dit medium (kan worden opgevangen door een grondige bijscholing).

Hiermee kan de student individueel werkwoordsvormen instuderen. Voordelen zijn dat de moeilijkheidsgraad geleidelijk kan worden verhoogd, dat de computer zelf fouten verbetert en de leerkracht de student ook kan testen.

Belangrijk is wel dat de leerkracht duidelijke instructies geeft.

8 EVALUATIE

8.1 De permanente evaluatie

De evaluatie van het dagelijks werk beoogt de permanente begeleiding van de hele persoonsontwikkeling. Permanente evaluatie streeft naar studiebegeleiding, waardeoordeel over en remediëring van de cursist. De cursisten worden dus regelmatig ingelicht over de mate waarin zij kennis en vaardigheden beheersen en een aangepaste attitude ontwikkelen. Bij eventueel falen kan onmiddellijk naar remedies gezocht worden om het tekort te verhelpen.

Opdat de evaluatie een integrerend deel zou uitmaken van het leerproces is er een aangepaste voorbereiding en een intense nabespreking noodzakelijk waarbij niet alleen het resultaat (= product) telt maar ook de manier waarop dit resultaat diende bekomen te worden (= proces). Evaluatie kan in dit opzicht een hulp zijn : zij maakt voor de betrokkenen de wegen duidelijk die zij verder te volgen hebben (remediëring).

Het is belangrijk om na correctie de fouten met de cursisten zo vlug mogelijk te bespreken.

Fouten zijn inherent aan het leerproces en kunnen belangrijke informatie verschaffen over het denkverloop van de cursisten en over de kwaliteit van het lesgeven. De leerkracht kan nagaan welke soort fouten de cursisten maken en ook hoe en waarom ze tot die fouten komen. Foutenanalyse moet aanleiding geven tot remediëring. Er zijn twee niveaus van remediëring mogelijk :

- het geven van goede raad
- het nemen van initiatieven : doelgerichte instructie, nieuwe oefeningen, bijkomende begeleiding,

...

Proceसेvaluatie moet ertoe leiden vast te stellen waarom de geplande doelstellingen niet of slechts gedeeltelijk werden bereikt. Elke fase van het lesgebeuren wordt onderzocht.

8.2 Criteria waaraan toetsen moeten voldoen :

- voorspelbaarheid : de cursisten weten wat ze moeten kennen en kunnen, hoe zal worden getoetst;
- duidelijkheid : de opgaven moeten ondubbelzinnig en doelgericht zijn geformuleerd eventueel met Nederlandstalige ondersteuning;
- efficiëntie : de toets moet het gewenste resultaat kunnen opleveren
- validiteit : toetsen moeten nagaan in welke mate de doelstellingen van het leerproces werden bereikt

Motiverend en attitudevormend voor de cursisten is het te kennen geven van de doelstellingen bij de aanvang van het schooljaar en ze na discussie eventueel aan te passen. Cursisten kunnen ook best hun zegje hebben over situaties waarbinnen ze de te behandelen "taalhandelingen" willen leren. Wat ze vragen is meestal zeer realistisch. Er kan dan een "evaluatiefiche" opgesteld worden, waarop elke cursist op bepaalde tijdstippen van het schooljaar zijn/haar zelfevaluatie noteert. Bij de cursisten zal de behoefte aan remediëring hierdoor toenemen.

Aangezien het leerplan communicatieve vaardigheden nastreeft, zal de leerkracht toetsen opstellen die deze vaardigheden evalueren en b.v. niet alleen zuiver linguïstische kennis.

Spraakkunst- en woordenschattoetsen hebben hun pedagogisch belang maar kunnen niet nagaan in welke mate de einddoelstellingen bereikt worden. Ze zijn minder relevant voor eindtoetsen. Ze lenen zich wel uitstekend tot auto-correctie; de cursisten kunnen achteraf hun taken zelf verbeteren aan de hand van gepolycopicerde oplossingen. Dit geeft ook de mogelijkheid tot gedifferentieerd werken en remediëren, en het geeft de cursisten een grotere verantwoordelijkheid en autonomie in hun eigen leerproces.

Differentiatie : bij heterogene groepen kan men de evaluatie differentiëren door andere, haalbare toetsen voor de groep zwakkere cursisten op te stellen zodat ook zij succeservaringen kennen en er naar zullen streven deze te vermeerderen.

Bij een dictee b.v. kan men 3 "niveaus" invoeren :

- cursisten die het volledige dictee opschrijven,
- cursisten die op een gefotokopieerd blad een aantal structuren van het dictee opschrijven,
- cursisten die op een gefotokopieerd blad een aantal woorden van het dictee opschrijven.

Als de cursisten weten dat de leerkracht oog heeft voor hun individuele verschillen, door haalbare doelstellingen voor elkeen voorop te stellen, door het leerproces aan te passen en door steeds de totale persoonlijkheid van de cursisten en hun probleemoplossend gedrag te evalueren, dan zal differentiatie bij toetsen door hen niet als oneerlijk beschouwd worden.

8.3 Het toetsen van receptieve vaardigheden binnen het communicatief taalonderwijs

8.3.1 Luistervaardigheid

- Men werkt zoveel mogelijk met authentieke teksten. De moeilijkheidsgraad van de toetsen kan bepaald worden door de uit te voeren opdracht eerder dan door het niveau van de authentieke tekst.
- De duur van een luistertekst dient beperkt te zijn.
- De opdracht wordt vóór het luisteren gegeven : de cursisten weten duidelijk "hoe" ze moeten luisteren.
- Een luistertoets doet slechts in beperkte mate een beroep op schrijfvaardigheid en dit om te vermijden dat de leerkracht eerder schrijfvaardigheid quoteert dan de bedoelde luistervaardigheid. De cursist kan trouwens best begrepen hebben waarover de luistertest gaat, maar niet in staat zijn om het op te schrijven.

Ook hier geldt dat :

Evaluatie moet gebeuren d.m.v. taken die in overeenstemming zijn met de doelstellingen die men had.

Men kan o.a. :

- "waar-niet waar" vragen stellen
- meerkeuzevragen stellen
- een schema laten aanvullen
- mededelingen in verband met een afbeelding laten brengen.

8.3.2 Leesvaardigheid :

Ook hier moeten de cursisten vooraf een concreet beeld hebben van hun opdracht.

- Een goede oplossing, een gunstig tarief, de meest geschikte woning of vakantie zoeken door het vergelijken van informatie uit verschillende teksten
- De structurele opbouw van een tekst herkennen : b.v. plaatjes in de juiste volgorde zetten
- Teksten vergelijken en klasseren volgens hun functie : een gebruiksaanwijzing, een advertentie, een uitnodiging, enz.
- De hoofdgedachte uit een tekst kunnen vatten : b.v. een titel zoeken
- Meerkeuzevragen beantwoorden

Opmerking :

Zowel bij het toetsen van luistervaardigheid als van leesvaardigheid is het raadzaam een tijdslimiet op te leggen, om te vermijden dat cursisten stil blijven staan bij onbekende elementen. Leesvaardigheid wordt niet getoetst d.m.v. luidop lezen. Dit is een productieve vaardigheid.

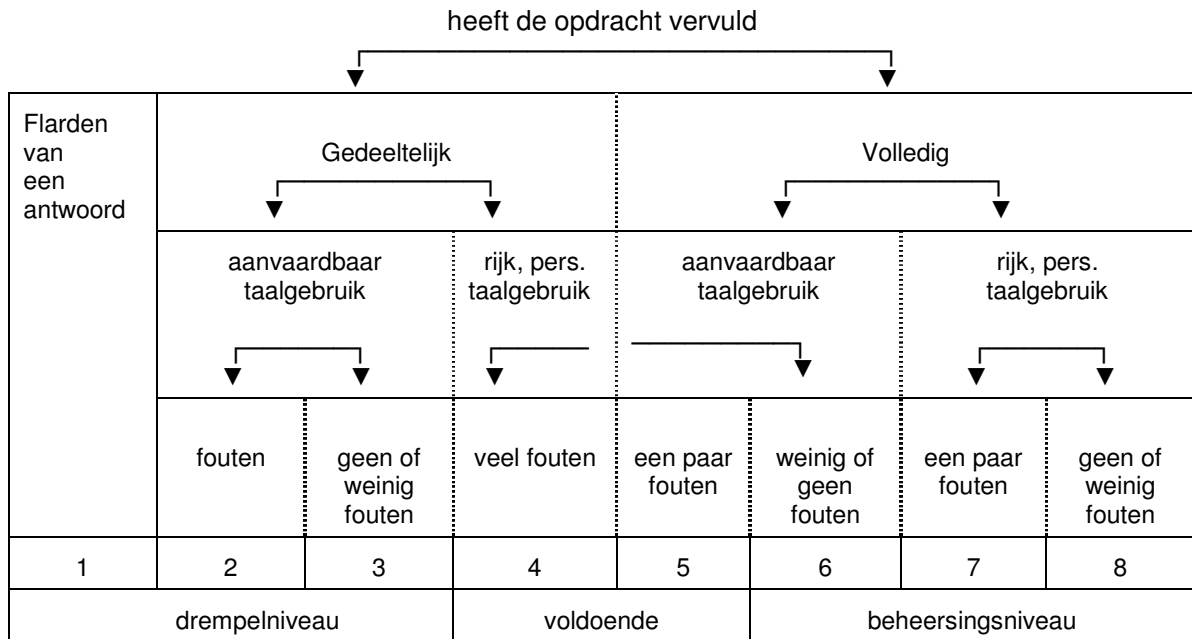
Met de zogenaamde "tekstbegripvragen" moet men omzichtig te werk gaan : het is niet steeds duidelijk wat men hiermee evalueert.

8.4 Het toetsen van productieve vaardigheden binnen het communicatief taalonderwijs :

8.4.1 Spreekvaardigheid :

- Bij de evaluatie van de spreekvaardigheid houdt de leerkracht niet alleen rekening met de formele criteria, zoals woordenschat, gebruik van juiste grammaticale structuren, enz., maar ook met de functionele criteria (b.v. was de communicatie adequaat, beantwoordt de uitgevoerde taak aan de opdracht, gebruikt de spreker het juiste gespreksregister, enz.) en met de uitspraak en intonatie.
- Om bij een mondelinge proef het effect "inquisiteur-slachtoffer" te vermijden, kan men een proef beoordelen waarbij 2 of 3 cursisten met elkaar praten. Ze krijgen b.v. een aantal gegevens waarover ze samen in het Duits spreken. Nadien brengen ze samen verslag uit over hun beslissingen. Hierna een mogelijk evaluatierooster :
"Expression orale-évaluation classe", (S. Baudet, CIEP) : hier betekent "vervulde opdracht" dat het onderwerp behandeld werd, dat de boodschap overkomt en dat het geheel begrijpelijk is. Basisidee hierbij is dat de leerlingen niet gesanctioneerd worden per gemaakte fout maar dat er nagegaan wordt of ze tot communicatie komen.

Evaluatie van de spreekvaardigheid

8.4.2 Schrijfvaardigheid :

Einddoel hier is vanzelfsprekend het functioneel, creatief schrijven.
Bij de evaluatie hiervan gelden de volgende criteria :

- Komt de boodschap over ?
  - Beantwoordt de taak aan de gegeven opdracht ?
  - Spelling, grammaticale correctheid
  - De gestructureerde opbouw en samenhang
  - De risicofactor : hebben de cursisten een verantwoord risico genomen om b.v. hun woordgebruik te variëren, hun ideeën te nuanceren, enz.
- Ook hier een voorbeeld van een "grille d'évaluation" (S. Baudet, CIEP)

Evaluatie van de schrijfvaardigheid

	heeft de opdracht vervuld										
	gedeeltelijk					volledig					
Flarden van een antwoord buiten de vereiste criteria	min of meer gestructuurd aanvaardbaar taalgebruik		gestructureerd, rijk en persoonlijk taalgebruik			min of meer gestructuurd aanvaardbaar taalgebruik		gestructureerd, rijk en persoonlijk taalgebruik			
	ernstige, talrijke, regelmatig terugkerende fouten	ernstige, regelmatig terugkerende fouten	een paar fouten	soms ernstige regelmatig terugkerende fouten		een paar fouten	weinig fouten	fouten	een paar fouten	weinig fouten	
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%

8.5 Besluit

Algemeen kan men stellen dat ook de evaluatie moet ontschoold worden.

Evaluatie moet gebeuren door middel van taken die in overeenstemming zijn met de doelstellingen die men had.

Cursisten kunnen worden gemotiveerd wanneer :

- ze een concreet idee van de opdracht hebben;
- hun fouten achteraf constructief worden behandeld;
- ze veel reeds bekende dingen kunnen gebruiken; er afwisseling in materiaal is;
- ze verantwoordelijkheid krijgen.

Bedoeling van elke vorm van onderwijs is verzelfstandiging van de cursisten. Zelfevaluatie is hier een uiting van. Daar waar mogelijk zal de leerkracht de cursisten ertoe aanzetten om zichzelf te evalueren. Dit kan door hen voortdurend te laten teruggrijpen naar de gestelde doelstellingen, door ze hun vorderingen te laten nagaan (zelfevaluatie i.f.v. realistisch zelfbeeld), door hen de volledige verantwoordelijkheid te geven over sommige leerstofonderdelen (b.v. spraakkunstitems).

Wij verwijzen naar de bundel
Evaluatie in de Algemene Vakken (1995/EVAL/AV)
uitgegeven door OVSG

9 BIBLIOGRAFIE

WOORDENBOEKEN

Nederlands-Turks & Türkçe Hollandaca
Drs. Mehmet Kırış - ISBN 90-73288-029 en ISBN 90-73288-03-7 (gebonden)
Uitg. Etnicom Ridderkerk NL

Handwoordenboek Turks-Nederlands & Nederlands-Turks
E. Güneş - ISBN 90-73002-08-7
Uitg. Güneş uitgeverij Oss NL

Langenscheidts Taschenwörterbuch Türkisch
Dr. Heinz F. Wendt - ISBN 3-468-11372-2
Uitg. Langenscheidt KG

Redhouse Büyük Elsözlüğü - The larger Redhouse portable Dictionary
ISBN 975-413-066-3
Uitg. Redhouse Yayınevi Rızapaşa Yokuşu 50, Mercan İstanbul TR

The Concise Oxford Turkish Dictionary
A.D. Alderson and Fahir İz - ISBN 0 19 864109 5
Uitg. Oxford University Press Walton Street, Oxford ox2 6dp UK

VAN GOOR'S Turks Woordenboek (pocketuitgave)
Dr. O. Tekin Aybaş en Ayla Aybaş-van Stokhem - ISBN 90-10-04958-2
Uitg. Bonaventura Amsterdam NL

WOLTERS' Mini Woordenboek Turks (pocketuitgave)
ISBN 90-215-2708-1
Uitg. Kosmos-Z&K Utrecht NL

Teknik Terimler Sözlüğü İngilizce - Türkçe - İngilizce (technisch woordenboek Turks-Engels-Turks)
Nuri Özbalkan - ISBN 975-7609-05-6
Uitg. Özbalkan Yayınları Çağaloğlu Yokuşu Cemalnadir Sokak Büyük Milas Han No.139
34440 Çağaloğlu P.K.779 - 34435 Sirkeci-İstanbul

Türkiye'de kullanılan isimler sözlüğü (Eigennamen)
Ş. Bânû Öztürk
Uitg. Kılıçaslan Matbaacılık Ankara

VERKLARENDE WOORDENBOEKEN

Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu - 9.Baskı/ 9° druk 1998)
Prof. Dr. İsmail Parlatır - Prof. Dr. Hamza Zülfikar - Prof. Dr. Nevzat Gözaydın - ISBN 975-16-0070-7
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:549 Ankara TR

Büyük Türkçe Sözlük
D. Mehmet DOĞAN
Bahar Yayınları Beyazsaray Han No:20, Beyazit İstanbul TR

Okul Sözlüğü (Türk Dil Kurumu)
Prof. Dr. İsmail Parlatır - Prof. Dr. Hamza Zülfikar - Prof. Dr. Nevzat Gözaydın - ISBN 975-16-0643-8
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:603 Ankara TR

Öz Türkçe Sözlük
Mahir Ünlü - ISBN 975-10-0115-3
Uitg. İnkılap Kitabevi Ankara Caddesi 95, 34410 İstanbul TR

İktisat Terimleri Sözlüğü
Fikret Görün - ISBN 975-14-0455-X
Uitg. Ankara Caddesi 94, İstanbul TR

Bilgisayar Terimleri Sözlüğü
Filiz Yalçınler, Fikret Şahin, Ali Bayram
Uitg. FONO açık öğretim kurumu Gündoğdu Caddesi No:49, Merter 34016 İstanbul

İslâmî Terimler Sözlüğü
Dr. Hasan AKAY - ISBN 975-7440-00-0
Uitg. İslâm Bilgi Merkezi Şehit Muhtar Caddesi No2-3, Taksim - İstanbul

GRAMMATICA - ALGEMENE NASLAGWERKEN

Standaard Turks: een leergrammatica
Kadir Türkmen, Margreet Dorleijn, Hanneke Lamers - ISBN 90-6283-709-3
Uitg. Dick Coutinho postbus 10, 1399 ZG Muiderberg NL

Turkish Grammar
G. L. Lewis - ISBN 0-19-815838-6
Uitg. Oxford University Press Walton Street, Oxford ox2 6dp UK

Gramer Terimleri Sözlüğü
Prof. Dr. Zeynep Korkmaz - ISBN 975-16-0501-6
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:575 Ankara TR

Türkçenin Grameri
Tahsin Banguoğlu - ISBN 975-16-0268-8
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:528 Ankara TR

Türk Dilbilgisi
Haydar Ediskun - ISBN 975-14-0041-4
Uitg. Remzi Kitabevi Selvili Meşcit Sokağı, 3 34440 Çağaloğlu-İstanbul TR

Türk Dilbilgisi
Prof. Dr. Muharrem Ergin - 34. 93. Y. 0123. 38
Uitg. Bayrak basım Horhor Caddesi 20, D:1 Fatih-İstanbul TR

Üniversiteler için Türk Dili
Prof. Dr. Muharrem Ergin - ISBN 975-7728-05-5
Uitg. Bayrak basım Horhor Caddesi 20, D:1 Fatih-İstanbul TR

GRAMMATICA NASLAGWERKEN: SPECIFIEKE ONDERWERPEN

Türkçe Anlamdaşlar ve Karşıtanlamlılar Sözlüğü
Yusuf Çotuksöken - ISBN 975-531-009-6
Uitg. Özgül Yayınları Himaye-i Etfal Sokağı Mir-at Han 4/4, 34410 Çağaloğlu-İstanbul TR

Türkçe'nin Nakışları
Doç. Dr. Kâzım Yetiş - ISBN 975-7663-14-X
Uitg. Kubbealtı Dizgi Merkezi TR

Türkçemizin ABC'si
Fuat Bozkurt
Uitg. Simavi Yayınları Cemal Nadir Sokak No:7, Çağaloğlu - İstanbul TR

Dil Yanlışları
Ömer Asım Aksoy - ISBN 975-418-106-3
Uitg. Adam Yayınları Büyükdere Caddesi, Üçyol Mevkii No:57, Maslak - İstanbul TR

Türk Dili
Ali Karamanlıoğlu - 88.34.Y0034.0006
Uitg. Dergah Yayınları P.K. 1240, İstanbul TR

Çağdaş Türkiye Türkçesindeki Fiillerin Durum Ekli Tamlayıcıları
Dr. Tahir Kahraman
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:654 Ankara TR

İmlâ Kılavuzu
(Türk Dil Kurumu) - ISBN 975-16-0034-0
Uitg. Türk Dil Kurumu Yayınları:525 Ankara TR

Türklerin Dili
Fuat Bozkurt - ISBN 975-406-351-6
Uitg. Cem Yayınevi Nuruosmaniye Caddesi Kardeşler Han 3/3, Çağaloğlu - İstanbul TR

Türk Dili ve Kompozisyon Bilgileri
Prof. Dr. Zeynep Korkmaz e.a. - ISBN 975-95511-5-2
Uitg. Yükseköğretim Kurulu Ankara Üniversitesi Ankara TR (Universiteit van Ankara)

Öğretmediğimiz Türkçe
Kemal Ateş - ISBN 975-7720-87-9
Uitg. Cumhuriyet Kitapları Türkocağı Caddesi 39/41, 34334 Çağaloğlu - İstanbul

Söz ve Diksiyon Sanatı
Nüzhet Şenbay - ISBN 975-363-014-X
Uitg. Yapı Kredi Yayınları Ltd. Şti. Yapı Kredi Kültür Merkezi İstiklal Caddesi No:285, Beyoğlu
80050
İstanbul
TR

Сравнительно-историческая грамматика Тюркски языков
Б. А. Серебренников, Н. З. Гаджиева - С4602000000-217 013(02) 90-86
Издательство Наука Москва

Грамматика Тюркских Языков - Фонетика
Е. Р. Тенишев - С4602010000 042(02)-84 358-84-1
Издательство Наука Москва

IDIOMATICUM

Prisma Nederlandse en Turkse zegswijzen
Drs. Sahir Adsız - ISBN 90-274-3029-2
Uitg. Uitgeverij Het Spectrum BV 3500 GB Utrecht NL

PONS Deutsch-Türkisch-Deutsch - Wörterbuch der idiomatischen Redensarten
Alev Tekinay - ISBN 3-12-518810-5
Uitg. Ernst Klett Verlage GmbH u. Co KG Stuttgart D

Açıklamalı ATASÖZLERİMİZ

Nermin Yüzbaşıoğlu, Muammer Yüzbaşıoğlu - 90.34-Y.0019

Uitg. Serhat Yayınları Nuruosmaniye Caddesi 3/1, 34410 Çağaloğlu-İstanbul TR

Türkçe Deyimler Sözlüğü

Arif Hikmet Par - ISBN 975-459-067-2

Uitg. Serhat Yayınları Nuruosmaniye Caddesi 3/1, 34410 Çağaloğlu-İstanbul TR

Örnekleriyle DEYİMLER Sözlüğü

Metin Yurtbaşı - ISBN 975-95704-3-9

Uitgeverij en besteladres: Metin Yurtbaşı, Büyükşehir A-24 D.2 Büyükçekmece İstanbul TR

bankrekening: Türkiye İş Bankası İstanbul Büyükçekmece Şubesi: (1251) 222564

In dezelfde reeks ook nog:

A dictionary of Turkish proverbs

Türkisches Sprichwörterlexikon

Le dictionnaire des proverbes Turcs

15 dilde Türk atasözleri

Sınıflandırılmış Türk atasözleri

Eş ve karşıt anlamlılar sözlüğü

CURSUSSEN - STUDIEBOEKEN

Türkçe - Turks voor Nedrlandstaligen

Tineke van Schoten, Hüsetin Güney - ISBN 90-70377-04-7

Uitg. Dekker & Huisman Postbus 2026 AC Wildervank NL

Basiscursus Turks

Gerjan Van Schaaijk - ISBN 90 6283 628 x NUGI 942

Uitg. Coutinho B.V. Slochterenlaan 7, 1405 AL Bussum NL

Conversatieboek Turks

Gerjan Van Schaaijk, Ahmet Kızıltepe - ISBN 90 6283 7328; NUGI 942

Uitg. Coutinho B.V. Slochterenlaan 7, 1405 AL Bussum NL

Hoş Geldiniz - Turks voor beginners

Teleac

Uitg. Stichting Educatieve Omroep Teleac Postbus 2414 3500 GK Utrecht NL

Teach Yourself Turkish

Asuman Çelen Pollard, David Pollard - ISBN 0-340-64734-5

Uitg. Hodder & Stoughton 338 Euston Road, London NW1 3BH UK

Colloquial Turkish
Arın Bayraktaroğlu, Sinan Bayraktaroğlu - ISBN 0-415-04073-6
Uitg. Routledge 11 New Fetter Lane, London EC4P 4EE UK

Colloquial Turkish
Yusuf Mardin - ISBN 0 7100 8415 3
Uitg. Routledge & Kegan Paul Ltd 39 Store Street, London WC1E 7DD UK

Elementary Turkish
Lewis V. Thomas - ISBN 0-486-25064-4
Uitg. Dover Publications Inc. 31 East 2nd Street Mineola N.Y. 11501 USA

Türkisch für Sie (3 delen)
Margarete I.Ersen-Rasch - ISBN 3-19-075089-0
Uitg. Max Hueber verlag D-85737 Ismaning D

Langenscheidts Praktisches Lehrbuch Türkisch
Tevfik Turan - ISBN 3-468-26371-6
Uitg. Langenscheidt KG Berlin-Schöneberg D

Güle güle - Türkisch für Anfänger
Margarete I.Ersen-Rasch, Hayrettin Seyhan - ISBN 3-19-005234-4
Uitg. Max Hueber verlag D-85737 Ismaning D

Assimil - Le Turc sans peine
Dominique Halbout, Gönen Güzey - ISBN 2.7005.0166.7
Uitg. Assimil S.A.. B.P. 25 13 rue Gay-Lussac 94430 Chennevières-sur-Marne F
Bestaat ook in Engelse en Duitse versies.

Yabancılar için Dilbilgisi
Nurettin Koç - ISBN 975-10-0636-8
Uitg. İnkılap Kitabevi Ankara Caddesi 95, Sirkeci 34410 İstanbul TR

LECTUUR (TWEETALIGE)

Modern Türk Klasikler. Öyküler. - Moderne Türkische Klassiker. Erzählungen.
Sabahattin Ali e.a. - ISBN 3-423-09318-8
Uitg. DTV Deutscher Taschenbuch Verlag Gmbh & Co. KG München D

Hoş Geldin - Die Türkei in kleinen Geschichten
Celal Özcan - ISBN 3-423-09315-3
Uitg. DTV Deutscher Taschenbuch Verlag Gmbh & Co. KG München D

İngilizce öğrenenler için Türkçe tercümeli basitleştirilmiş hikayeler
FONO-reeks: eenvoudige jeugdverhalen in pocketuitgave met verschillende moeilijkheidsgraden
die op het voorblad vermeld staan (Turks en Engels/Duits/Frans)
Uitg. Fono Mektuplar Öğretim Kurumu Yayınları Gündoğdu Caddesi 49, Merter 34016 İstanbul
TR

Nasreddin Hoca
(traditionele anecdoten) - ISBN 975-439-000-2
Uitg. Kartpostal ve Yayınları Matbaacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. Ankara Caddesi Nakipoğlu
İşhanı 60/1

Sirkeci - İstanbul TR
Deze uitgave is te verkrijgen in vele talen waaronder Turks en Nederlands, De vertaling is nogal
vrij.

Galyalı ASTERİKS'in maceraları (vertaald uit het Frans)
Uitgegeven bij: Remzi Kitabevi Selvili Meşcit Sokağı, 3 34440 Çağaloğlu-İstanbul TR
Slechts enkele voorbeelden:

Asteriks ve Kleopatra ISBN 975-14-0452-5 (Asterix en Cleopatra)
Asteriks Britanya'da ISBN 975-14-0473-8 (Asterix bij de Britten)
Sezar'ın hediyesi ISBN 975-14-0492-4 (Het geschenk van Caesar)
Büyük Yolculuk ISBN 975-14-0508-4 (De grote oversteek)
Asteriks Belçika'da ISBN 975-14-0528-9 (Asterix in Belgie)
Gül ve kılıç ISBN 975-14-0540-8 (De roos en het zwaard)
Sezar'ın tacı ISBN 975-14-0651-X (De kroon van Caesar)

De vertalingen zijn vrij strikt. - Men vergelijkt best met de originele (= Franse) versie indien
mogelijk.

Zowel Franse als Nederlandse versies zijn in Belgie vlot verkrijgbaar.

Tenten'in maceraları (De avonturen van Kuifje)
Uitg. Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. Yapı Kredi Plaza E Blok
Manolya Sokak 1

Levent 80620

İstanbul TR

Voorbeelden:

Mavi Lotus ISBN 975-363-610-5 (De blauwe lotus)
Tenten Tibet'te ISBN 975-363-538-9 (Kuifje in Tibet)

De vertalingen zijn vrij strikt. - Men vergelijkt best met de originele (= Franse) versie indien
mogelijk.

Zowel Franse als Nederlandse versies zijn in Belgie vlot verkrijgbaar.

Duygu Asena:

Kadının adı yok - ISBN 975-506-122-3 (vertaald in NL en D: "De vrouw heeft geen naam" > antiquariaat)

Aslında aşk da yok - ISBN 975-506-128-2

Kahramanlar hep erkek - ISBN 975-506-108-8

Değişen bir şey yok

Aynada aşk vardı - ISBN 975-325-456-3

Uitg. Milliyet Yayınları AD Kitapçılık AŞ Doğan Medya Center, 34554 Bağcılar-İstanbul TR

Hüseyin Nihâl Atsız:

Delî kurt - ISBN 975-7716-01-4

Uitg. Baysan basım ve Yayın Sanayii A.Ş. Akbıyık değirmeni Sokak Kapağası İşhanı No:35/10

Sultanahmet - İstanbul

Cengiz Aytmatov:

Dişi kurdun rüyaları - ISBN 975-437-009-5

Uitg. Ötügen Neşriyat A.Ş. Klodfarer Caddesi 40/7, Divanyolu - İstanbul TR

Sarah Aziz:

Artık sizin dünyanızda yaşayamıyorum

Uitg. Altın Kitaplar Yayınevi Celâl ferdi Gökçay Sokak Nebioğlu İşhanı Çağaloğlu - İstanbul TR

Oorspronkelijke titel: Ich lebe nicht mehr in Eurer Welt

Semih Günver:

Tac Mahal Oteli - ISBN 975-494-449-0

Uitg. Bilgi Yayınevi Meşrutiyet Caddesi 46/A, 06420 Yenışehir - Ankara

Muzaffer İzgü:

Kasabanın yarısı - ISBN 975-494-124-6

Uitg. Bilgi Yayınevi Meşrutiyet Caddesi 46/A, Yenışehir - Ankara TR

Sara Gül Turan:

Gülün dikenî - ISBN 975-506-091-X

Uitg. Milliyet Yayınları AD Kitapçılık AŞ Doğan Medya Center, 34554 Bağcılar-İstanbul TR

Refi Cevad Ulunay:

Sayılı Fırtınalar - Eski İstanbul Kabadayları - ISBN 975-391-009-06

Uitg. ARBA Araştırma Basım Yayınevi Mühürdar Caddesi Akmar Pasajı 70/29B Kadıköy - İstanbul TR

Volksverhalen uit het oosten:

Binbir gece masalları: Sprookjes van duizend en een nacht - ISBN 975-414-140-1
Uitg. AFA Yayıncılık A.Ş. Babiali Caddesi Sıhhiye Apt, 19/8 Çağaloğlu - İstanbul TR

LITERATUUR MET HOGERE MOEILIKHEIDSGRAAD EN KLASSIEKERS

Tahir Abacı:

Bir zamanlar Anadolu'da ISBN 975-470-750-2
Uitg. İletişim Yayınları Klodfarer Caddesi İletişim Han No:7, Çağaloğlu 34400 İstanbul TR

Meral Altındal:

Osmanlı'da harem - ISBN 975-405-411-8
Uitg. Altın Kitaplar Yayınevi Celâl ferdi Gökçay Sokak Nefioğlu İşhanı Çağaloğlu - İstanbul TR

Atilla Atalay:

Düş Kovalayan - ISBN975-545-028-9 (humor)
Uitg. Telos Yayıncılık Çağaloğlu Yokuşu Evren Han No:29-30 Çağaloğlu - İstanbul TR

Sâmiha Ayverdi:

İstanbul Geceleri
Uitg. Baha Matbaası İstanbul TR

Said N. Duhanî:

Beyoğlu'nun adı Pera iken - ISBN 975-7512-15-X
Uitg. İstanbul Kütüphanesi Soğukçeşme Sokağı Sultanahmet - İstanbul TR

Yunus Emre (1238 - 1320)

Gedichten (opgesteld in oud-Turks; er bestaan ook moderne versies van)
Diverse uitgevers

Nazım Hikmet

Gedichten, essays, en romans
Diverse uitgevers

Bilge Karasu

Göçmüş Kediler Bahçesi - ISBN 975-342-063-3
Uitg. Metis Yayınları İpek Sokak No.9 Beyoğlu/İstanbul TR

Turhan Kayaoğlu

Aykırı kuşlar - ISBN 975-414-084-7
Uitg. AFA Yayıncılık A.Ş. Babiali Caddesi Sıhhiye Apt, 19/8 Çağaloğlu - İstanbul TR

Pierre Loti

Aziyade - ISBN 975-8065-09-2

Uitg. Pera Turizm ve Ticaret A.Ş. Cumhuriyet Caddesi 171/4 Elmadağ/İstanbul TR

Middeleeuws epos/volksverhalen gedeeltelijk in dichtvorm

Dede Korkut kitabı - ISBN 975-362-458-1

Uitg. Timaş Yayınları Ankara Caddesi No:50 Sirkeci - İstanbul TR

Yaşar Kemal:

İnce Mehmed 1 - ISBN 975-418-328-7

İnce Mehmed 2 - ISBN 975-418-329-5

İnce Mehmed 3 - ISBN 975-418-330-9

İnce Mehmed 4 - ISBN 975-418-331-7

Ağrıdağı efsanesi - ISBN 975-418-369-4

Fırat suyu kan akıyor baksana - ISBN 975-418-464-X

Kuşlar da gitti - ISBN 975-418-341-4

Deniz küstü - ISBN 975-418-361-9

Yılanı öldürseler - ISBN 975-418-368-6

Ölmez otu - ISBN 975-418-334-1

Uitg. Adam Yayınları Küçükparmakkapı sokak No:17 80060 Beyoğlu - İstanbul TR

KRANTEN

Volgende kranten zijn in België vrij algemeen verkrijgbaar in de grotere krantenwinkels in de stedelijke gebieden:

Cumhuriyet - Hürriyet - Sabah - Türkiye

Humoristisch tijdschrift: Girgır

NUTTIGE ADRESSEN

Turkse Ambassade

Montoyerstraat 4

1040 Brussel B

tel 02 513.82.30 02 502.26.21

Consulaat Generaal van Turkije

Sorbenlaan 16

2610 Wilrijk B

tel 03 827.13.90

Turkse dienst voor Toerisme
Montoyerstraat 4
1040 Brussel B
tel 02 513.82.30 02 502.26.21

Dienst voor Onderwijs van Turkije
Montoyerstraat 4
1040 Brussel B
tel 02 513.82.30 02 502.26.21

Unie van Turkse verenigingen in Antwerpen
Dendermondestraat 36
2018 Antwerpen B

Turkish Airlines
Cantersteen 51
1000 Brussel B
tel 02 512.67.81/82

Belgische ambassade in Turkije
Mahatma Gandhi Caddesi No:55
Gaziosmanpaşa - Ankara TR
00 90 312 446.82.47

Belgisch consulaat generaal in Turkije
Sıraselviler Caddesi No:73
Taksim - İstanbul
Tel 00 90 212 243.33.00/01 TR

TÖMER (Turkish Language Teaching Center)
Vier of acht weekse cursussen Turks voor niet Turken, ingericht door de universiteit van Ankara
Ziya Gökalp Caddesi No:18/1
06650 Kızılay - Ankara TR
tel 00 90 312 434.30.90/91/92

TÖMER İstanbul
İnönü Caddesi Prof. Dr. Tarik Zafer Tunaya Sokak No:18
80091 Gümüşsuyu - İstanbul TR

TÖMER Frankfurt
Türkisches Kulturzentrum
Höhenstrasse 44-48
Frankfurt am Main D
Tel 069 494.08.48

INHOUD

1 Ten geleide.....	3
2 Beginsituatie	3
3 Algemene doelstellingen	4
4 Leerplandoelstellingen	5
4.1 De vier vaardigheden	5
5 Leerinhouden	8
5.1 Algemeen	8
5.2 Woordenschat	8
5.3 Spraakkunst	11
6 Algemene methodologische wenken	14
7 Specifieke methodologische wenken	17
8 Evaluatie.....	22
9 Bibliografie.....	27